

Ha a kör A, B pontjaiban az érintők párhuzamosak, akkor AB a kör átmérője és AB felezőpontja, t. i. az origó a kör középpontja, melynek egyenlete:

$$x^2 + y^2 = r^2.$$

A kör keresztülmegy a $(\sqrt{2}, \sqrt{2})$ ponton; tehát:

$$2 + 2 = r^2.$$

Eszerint a szóbanforgó kör:

$$(1) \quad x^2 + y^2 = 4 \dots$$

A harmadfokú parabola egyenlete:

$$(2) \quad y = ax^3 + bx^2 + cx + d \dots$$

Az inflexiós pont abszcissája, amint az 1341. feladatban láttuk: $-\frac{b}{3a}$. Most $-\frac{b}{3a} = 0$, tehát $b = 0$. Minthogy a görbe keresztülmegy az origón, a (2) egyenletet $(0, 0)$ kielégíti és így $d = 0$. Eszerint a görbe egyenlete:

$$(3) \quad y = ax^3 + cx \quad \text{és} \quad y' = 3ax^2 + c \dots$$

A görbe keresztülmegy a $(\sqrt{2}, \sqrt{2})$ ponton, tehát

$$(4) \quad \sqrt{2} = a \cdot 2\sqrt{2} + c\sqrt{2}, \quad \text{ill.} \quad 2a + c = 1 \dots$$

A görbének és a körnek közös érintőjük van az A, B pontokban. A kör érintőjének irányhatározója az A pontban: -1 , mert OA sugár iránytangense: $\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = 1$. Ezért a (3) alatti $y' = -1$, ha $x = \sqrt{2}$, vagyis

$$(5) \quad 6a + c = -1 \dots$$

(4) -ből és (5)-ből: $4a = -2$, $a = -\frac{1}{2}$ és így $c = 2$, úgy hogy

$$(6) \quad y = -\frac{1}{2}x^3 + 2x \dots$$

görbével van dolgunk. Ezen görbének felső tetőpontja van az $x = +\frac{2}{3}\sqrt{3} \sim 1,16$, alsó tetőpontja az $x = -\frac{2}{3}\sqrt{3} \sim -1,16$ helyen.

Keressük már most az (1) kör és a (6) görbe közös pontjait. Meg kell oldanunk az (1) és (6) egyenletekből álló rendszert. Ebből y -t kiküszöböljük, ha a (6) alatti kifejezését (1)-be helyettesítjük:

$$(7) \quad x^2 + \left(-\frac{1}{2}x^3 + 2x\right)^2 = 4, \quad \text{rendezve:} \quad x^6 - 8x^4 + 20x^2 - 16 = 0 \dots$$

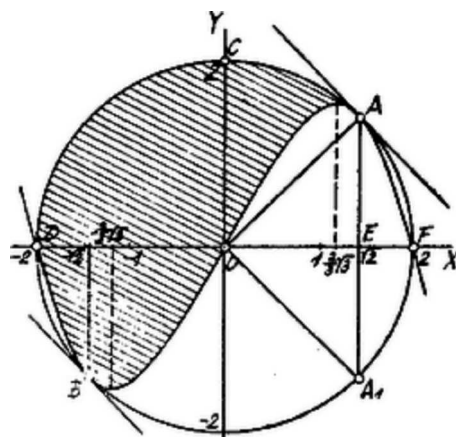
Ezen egyenletnek $\sqrt{2}$ és $-\sqrt{2}$ kétszeres gyökei – az érintkezés miatt – tehát kell, hogy az egyenlet baloldala osztható legyen

$$(x - \sqrt{2})^2(x + \sqrt{2})^2 = (x^2 - 2)^2$$

szorzattal. Valóban

$$x^6 - 8x^4 + 20x^2 - 16 = (x^2 - 2)^2(x^2 - 4).$$

A parabola és a kör metszéspontjai az $x^2 - 4 = 0$ egyenlet gyökeihez tartoznak: $x' = -2$, $x'' = 2$. Ezen pontok az abszcissa-tengelyen fekszenek.

A két görbe által határolt terület nagyságát, $x_1 = -2$ és $x_2 = \sqrt{2}$ határok között a szimmetriából kifolyólag úgy kaphatjuk meg, hogy a kör területeiből kivonjuk a két görbének $x_2 = \sqrt{2}$ és $x'' = 2$ közötti íveik által bezárt sarló alakú idom területének kétszeresét és az így nyert különbség fele adja meg a keresett terület nagyságát.

Már most az AA_1 húr a körben oly szeletet $-AF A_1$ - határoz meg, mely egy 90° -ú körcikkből van lehasítva. A körcikk területe: $\frac{r^2 \pi}{4} = \pi$. Az $AOA_1 \triangle$ területe: $\frac{r^2}{2} = 2$. Így a körszelet területe: $t_1 = \pi - 2$ és ennek fele, az AEF vegyesvonalú idomé ($\widehat{AF}$ a kör íve): $\frac{\pi}{2} - 1$.

Ebből ki kell vonnunk az AE , EF és a parabola EF íve által határolt t_2 területet; minthogy $OE = \sqrt{2}$ és $OF = 2$,

$$t_2 = \int_{\sqrt{2}}^2 \left(-\frac{1}{2}x^3 + 2x \right) dx = \left[-\frac{x^4}{8} + x^2 \right]_{\sqrt{2}}^2 = -\frac{16}{8} + 4 + \frac{4}{8} - 2 = \frac{1}{2}.$$

A sarló alakú idom területe:

$$t_3 = \frac{1}{2}t_1 - t_2 = \frac{\pi}{2} - 1 - \frac{1}{2} = \frac{\pi - 3}{2}.$$

A keresett terület: $t = \frac{1}{2}(r^2 \pi - 2t_3) = \frac{1}{2} \left(4\pi - 2 \frac{\pi - 3}{2} \right) = \frac{3(\pi + 1)}{2}.$

$$t = 6,2124 \text{ területegység.}$$

Kieweg Ferenc (Kegyesrendi g. VIII. o., Bp.)